

**ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Рев-428/04
Бања Лука, 06.6.2006. године**

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Стаке Гојковић, као предсједника вијећа, Петра Бајића, Драгослава Лукића, Горјане Попадић и Дарка Осмића, као чланова вијећа, у правној ствари тужилаца В. В., из Б., Ш. и Т. С. D. Sch. iz Ž., Š., које заступа др. Б. Г., адвокат из Н. С., против тужених: В. А. из С., кога заступа Д. и М. П., адвокати из Б. Л. и Компаније за осигурање Д. Д.Д. из Б., ради накнаде штете, одлучујући о ревизијама тужених против пресуде Окружног суда у Б. Л. Гж-279/98 од 9.11.1998. године, на сједници одржаној 06.6.2006. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија туженог А. В. се одбија.

Ревизија Компаније за осигурање Д. Д.Д. Б. се одбацује.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Б. Л. П-2443/87 од 26.5.1997. године обавезани су тужени А.В. (даље: првотужени) и Компанија за осигурање Д. Д.Д. Б. (даље: друготужени), да солидарно плате тужиоцу В. В. (даље: првотужилац) 3.879,50 SFR у динарској протувриједности, а тужиоцу Т. С. D. Sch. из Ж., Ш. (у даљем тексту: друготужилац), солидарно плате 582,20 SFR у динарској протувриједности, са законском каматом на оба износа у висини индомицилне камате на ову валуту почев од 06.6.1987. до 02.7.1993. године, а од тада до исплате у висини законске затезне камате, као и да им солидарно накнаде трошкове поступка у износу од 13.398 динара са законском затезном каматом прописаном Законом о висини стопе затезне камате од 26.5.1997. године до исплате.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Б. Л. Гж-279/98 од 9.11.1998. године жалбе тужених су одбијене и првостепена пресуда потврђена.

Оба тужена ревизијом побијају другостепену пресуду, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи и одбије тужбени захтјев према туженим или да се побијана пресуда укине и предмет врати другостепеном суду на поновно суђење.

Тужиоци у одговору на ревизију тужених оспорили су наводе ревизија и предложили да се исте одбију као неосноване.

Ревизија првотуженог није основана.

У тужби првотужилац захтјевом траже да му тужени солидарно плате 3.879,50 SFR, а друготужилац захтјевом тражи да му тужени солидарно плате 582,20 SFR, са законском затезном каматом на оба износа у висини индомицилне камате на ову врсту валуте, почев од 06.6.1987. до 02.7.1993., а од 03.7.1993. до исплате у висини законске затезне камате.

Наконведеног поступка првостепени суд је утврдио: да је првотужилац власник путничког возила марке Мерцедес 280 CE рег. бр. ZG 181-79 (рег. ознака у Ш.); да је првотужени власник путничког возила – комби рег. бр. BL 130-842 који је код друготуженог на дан штетног догађаја 02.8.1986. године био осигуран од одговорности за штету према трећим лицима; да је дана 02.8.1986. године око 12 часова у мјесту К. Б. на Г. дошло до саобраћајне несреће у којој је оштећено возило првотужиоца; да је саобраћајну несрећу скривио првотужени који је својим возилом крећући се уназад ударио у паркирано возило првотужиоца при чему му је причињена штета у износу од 3.879,50 SFR; да је друготужилац за превоз возила првотужиоца од мјеста незгоде до Ш. платио износ од 582,20 SFR; да су тужиоци првостепеном суду поднијели тужбу 03.7.1987. године и да тужени одбијају да тужиоцима накнаде штету која се захтјевом тражи у овом спору.

Код оваквог стања чињеница нижестепени судови налазе да је за наведену саобраћајну несрећу искључиво одговоран првотужени који је возећи уназад својим возилом ударио у паркирано возило првотужиоца, и стога да је његова кривња очигледна, без обзира на чињеницу да ли је првотужилац свој аутомобил паркирао на недозвољеном мјесту, односно на површини која није одређена за кретање и паркирање возила, јер одредбе Закона о основама система осигурања имовине и лица (Службени лист СФРЈ», број 24/76), који је био на снази у вријеме штетног догађаја, не познаје никаква ограничења у погледу мјеста гдје је дошло до удеса. Да уз то првотужени као штетник и власник возила као опасне ствари, одговара по принципу узрочности, без обзира што је његово возило у вријеме штетног догађаја било осигурано од одговорности за штете трећим лицима. Да из приложених рачуна за поправку аутомобила првотужиоца произлази висина оштећења на возилу без обзира да ли је извршена поправка оштећеног возила. Да је друготужени одговоран за штету тужиоцу јер је возило првотуженог осигурано код њега, тј. са њим је закључио уговор о осигурању моторног возила са којим је причињена штета. Да је друготужена пасивно легитимисана у овом спору без обзира што су се након штетног догађаја код друготужене извршиле статусне промјене, одвајањем односно припајањем бивших филијала друготуженој, која одговара за раније настале обавезе ранијег ЗОИЛ-а Д., као и на основу Закона о предузећима, по којем новонастали субјекти солидарно одговарају за обавезе правног лица из кога су се издвојили односно настали. Стога нижестепени судови налазе да су тужени солидарно обавезни да тужиоцу накнаде штету у износима наведеним у изреци првостепене пресуде.

Првотужени у ревизији указује да је током поступка пред првостепеним судом тражио да му се доставе „оригинални рачуни на којима је базирана висина тужбеног захтјева, преведених са словеначког језика на службени језик првостепеног суда, што да првостепени суд није учинио, чиме да је учинио битне повреде одредаба парничног поступка, тј. ускраћено му је право да се упозна са доказима чије извођење је предложио првотужилац“.

Тачна је тврдња ревизије првотуженог да је током главне расправе пред првостепеним судом 08.10.1996. године, суд обавезао тужиоца да рачуне о оправци и превозу возила написане на њемачком језику, преведе на службени језик који је у употреби код првостепеног суда, по којем је тужилац поступио и уз поднесак од 24.10.1996. године доставио рачуне преведене на спрски језик, који је у службеној употреби код првостепеног суда. Овај поднесак је пуномоћник првотуженог примио током главне расправе одражне 3.12.1996. године, кога је првостепени суд обавезао да се о истом изјасни до 15.12.1996. године, о чему се првотужени и изјаснио у поднеску од 24.12.1996. године.

Дакле, на овај начин супротно тврдњама ревизије, првотуженом су рачуни за оправку и превоз возила првотужиоца преведени на службени језик који је у употреби код првостепеног суда, чиме му није онемогућено да расправља пред судом, и тиме није учињена битна повреда

одредаба парничног поступка прописана у одредби чл. 354. став 2. тачка 7. Закона о парничном поступку (Службени лист СФРЈ», број 4/77 до 35/91 и «Службени гласник РС», број 17/93 до 32/94, у даљем тексту: ЗПП), који се има примјенити на овај случај у смислу одредби чл. 456. ст. 1. Закона о парничном поступку («Службени гласник РС», број 58/03 до 74/05, у даљем тексту ЗПП РС).

Неоснован је приговор ревизије првотуженог да је првотужилац допринио настанку штете коју захтјевом тражи у овом спору.

Неспорна је чињеница да је до штетног догађаја дошло тако што је првотужени крећући се уназад са својим возилом ударио у возило првотужиоца које је било паркирано на ливади.

По одредби чл. 173. Закона о облигационим односима (Службени лист СФРЈ», број 57/89 и («Службени гласник РС», број 17/93 и 3/96, у даљем тексту: ЗОО), штета настала у вези са опасном ствари односно опасном дјелатношћу сматра се да потиче од те ствари односно дјелатности, изузев ако се докаже да они нису били узрок штете, а по чл. 174. тог Закона, за штету од опасне ствари одговара њен ималац.

Првотужени је у критично вријеме управљао аутомобилом који је по усвојеним критеријумима судске праксе опасна ствар, па стога је првотужени као њен власник у смислу наведених одредби ЗОО одговоран за насталу штету.

Кретањем возилом уназад, прописано је у одредби чл. 43. Закона о основама безбједности саобраћаја на путевима (Службени лист СФРЈ», број 17/74) који је био у примјени у вријеме настанка штетног догађаја, којим је прописано да возач који намјерава да изврши кретање возилом уназад може да изврши ту радњу само ако тиме не угоражава или не омета друге учеснике у саобраћају.

У овом случају првотужени се прије и током вожње уназад није увјерио да може безбједно извршити ту радњу, па је у таквом кретању ударио у возило првотужиоца, чиме је поступао супротно наведеној законској одредби и тиме је одговоран за насталу штету и по општим начелима одговорности за штету прописаној одредбама чл. 154. и 155. ЗОО.

Није основан приговор ревизије да „првотужилац нема право на накнаду штете јер оштећено возило није поправио“.

На постојање захтјева за накнаду штете оштећеном, без утјецаја је чињеница да ли је оштећени отклонио штету, тј. извршио поправку оштећеног аутомобила.

То право му припада и на основу предрачуна тј. прије него што је аутомобил првотужиоца поправљен, јер исплатом те накнаде првотужени као одговорно лице се ослобађа сваке даљње одговорности за уклањање штете (чл. 185. ЗОО).

Приговор првотуженог да се ради о тзв. „тоталној штети“ код које оправак није економски оправдан, што повлачи да је стварна штета на возилу мања, се односи на правилност утврђеног чињеничног стања, што према одредби чл. 385. ст. 3. ЗПП није ревизијски разлог, због чега се овај приговор не може узети у разматрање.

По оцјени овог суда на штету првотуженог нису примјењене одредбе чл. 154., 173., 174., 185. став 1. и 189. ЗОО, када је тужиоцима досуђена накнада материјалне штете у износима наведеним у изреци првостепене пресуде.

Из реченог произилази да побијана пресуда нема недостатака на које указује ревизија првотуженог односно на које овај суд пази по службеној дужности. Сходно томе, на основу одредби

чл. 393. у вези с одредбама чл. 386. ЗПП и чл. 456. ст. 1. ЗПП РС, одлучено је као у изреци у односу на овог туженог.

Ревизија друготуженог није благовремена.

Друготужени је побијану другостепену пресуду примио 02.12.1998. године што је потврђено печатом поште у Б. на повратници о уручењу те пресуде друготуженом. Ревизију друготужени је предао у препорученој пошљици на пошти у Београду дана 05.01.1999. године број Р 1498.

Према одредби чл. 382. ст. 1. ЗПП, против другостепене пресуде ревизија се може изјавити у року од 30 дана од дана достављања пријеписа пресуде. Друготужени ревизију није изјавио у овоме року, јер је пресуду примио 02.12.1998. године, а тридесети дан је истицао 02.1.1999. године, који је субота, нерадни дан, те како је сљедећи радни дан понедељак 04.1.1999. године, који је био и посљедњи дан за достављање ревизије, па како је ревизију изјавио, а како је речено 05.01.1999. године, дакле, по истеку рока прописаног наведеном одредбом ЗПП.

Зато је исту примјеном одредби чл. 392. ЗПП у вези с одредбом чл. 456. ст. 1. ЗПП РС, ваљало одбацити као неблаговремену.

Предсједник вијећа
Стака Гојковић

За тачност отправака овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић